

บันทึก

เรื่อง การตีความพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ

(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕

ตามที่กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งไปโดยหนังสือที่ ๒๓๖/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๓๗ ว่ากระทรวงพาณิชย์รายงานว่า เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้กระทรวงเกษตรธิการ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกันพิจารณาหาทางควบคุมฝ่าย ในการดำเนินการควบคุมฝ่ายนี้จะต้องอาศัยอำนาจแห่งพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ แต่การปฏิบัติอาจมีกรณีโต้แย้งในข้อกฎหมายเกิดขึ้นได้ จึงขอส่งบันทึกเรื่องการควบคุมฝ่ายและปัญหาในแง่กฎหมายไปเพื่อขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นต่อไป นั้น

ปรากฏจากบันทึกและคำชี้แจงผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ว่า ทางกรมจะได้ดำเนินการควบคุมฝ่ายโดยให้ผู้ทำการซื้อขายในจังหวัดที่มีการปลูกฝ่ายรวมทั้งตัวแทนมาจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ กับให้แจ้งปริมาณและสถานที่เก็บฝ่ายที่มีอยู่ในครอบครองภายในเวลาที่จะได้กำหนด การจำหน่ายและการยกย้ายฝ่ายที่แจ้งนั้นจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ แต่ทั้งนี้มุ่งหมายจะควบคุมเฉพาะผู้ที่ทำการซื้อขายฝ่ายเป็นการค้าเท่านั้น ไม่ปรารถนาจะให้กสิกรซึ่งเป็นผู้ผลิตได้รับความลำบากและยุ่งยากในการที่จะต้องมาจดทะเบียนและแจ้งปริมาณต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อันอาจเป็นเหตุทำให้กสิกรเกิดความท้อถอยเบื่อหน่ายต่อการปลูกฝ่าย

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาและมีความเห็นว่า ความหมายของคำว่า “พ่อค้า” ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ นั้น ไม่หมายความว่ารวมถึงกสิกรผู้ผลิตข้าว เพราะฉะนั้นกสิกรผู้ผลิตฝ่ายก็อยู่ในฐานะเดียวกัน แต่เนื่องจากมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ บัญญัติว่า “การซื้อขายของที่มีประกาศควบคุมเป็นการค้า ให้กระทำ ณ ร้านค้าที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ไว้แล้ว และโดยเจ้าของหรือผู้ที่มีอำนาจจัดการร้านค้านั้น หรือโดยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งได้จดทะเบียนเป็นผู้ทำการค้าตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด” กระทรวงพาณิชย์จึงสงสัยว่ากสิกรผู้ผลิตฝ่ายจะต้องจดทะเบียนพาณิชย์และการซื้อขายจะต้องกระทำ ณ ร้านค้าที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ไว้แล้ว ตามพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ด้วยหรือไม่ จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา

พิจารณาตีความต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้กลิกรผู้ผลิตฝ้ายจะอยู่ในฐานะเดียวกับกลิกรผู้ผลิตข้าว คือมีใช้พ่อค้าอันจะต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ก็ตาม แต่ถ้าหากทางการได้กำหนดให้ฝ้ายเป็นของควบคุมแล้ว ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่นๆ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๕ การซื้อขายฝ้ายเป็นการค้าก็ต้องกระทำกัน ณ ร้านค้าที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ไว้แล้ว โดยเหตุว่าการซื้อขายจะต้องประกอบด้วยบุคคลสองฝ่าย คือ ผู้ขายและผู้ซื้อ แม้ผู้ขาย(คือกลิกรผู้ผลิต) จะมีใช้พ่อค้าก็ตาม แต่ผู้ซื้อตามธรรมดาย่อมซื้อเป็นการค้า การซื้อขายนั้นจึงอยู่ในบังคับของมาตรา ๑๐ กระทบพณิชย์ว่า การซื้อฝ้ายจากกลิกรนั้นจะให้บริษัทส่งเสริมฝ้ายไทย จำกัด หรือตัวแทนเป็นผู้ซื้อ เพราะฉะนั้น การที่ไม่ประสงค์จะให้กลิกรผู้ผลิตฝ้ายต้องได้รับความลำบากและยุ่งยากก็อาจแก้ไขได้แต่โดยทางปฏิบัติ เช่นบริษัทฯ อาจส่งคนไปเจรจาซื้อฝ้าย ณ สถานที่ของกลิกรก็ได้ เพียงแต่ในการซื้อขายต้องมากระทำ ณ ร้านค้าที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ไว้แล้ว

(ลงชื่อ) เดือน บุญนาค

(นายเดือน บุญนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗